

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujság

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kártyaszámla 10489. sz.

Kenyér, hús és társai.

Mult számunkra későn érkezett a székelyudvarhelyi tisztviselői egyesület febr. 18-án tartott értekezletéről szóló tudósítás. Pedig ez értekezlet mindnyájunkra nézve fontos lépéseket tett.

Kéréssel fordult a földművelésügyi kormányhoz, hogy a buza, rozs, árpa és kukorica hatósági rekvirálását rendelje el s ennek azonnali fogantatására a közigazgatási hatóságot utasítsa. Amíg ez eredményre vezetne, a lakosság és internátusi növendékek kenyér- és szükségletének biztosítása érdekében, legalább három vaggon kenyérlisztet vagy ahhoz szükséges gabonát bocsásson a városi tanács rendelkezésére.

Ugron János főispán e jogos és feltétlenül méltányos kérelem támogatását megígérte.

Az értekezlet a városi tanácshoz is kérelemmel fordult, hogy a lakosság hús- és szükségletének biztosítása és az árak ellensúlyozása végett a hatósági húsárúszítást léptesse életbe s legalább a háború tartamára tartsa fenn.

Bizony ezek égető kérdések, melyek sürgős és halasztást nem tűrő tevékenységet várnak.

A hús- és szükséglet biztosítását és az árak szabályozását Tassaly Lajos mézáróss úgy tartja keresztül vihetőnek, ha kormányrendeletben kimondatnék, hogy 30 napon belül a megvásárolt állatokat ismét eladásra bocsátani nem szabad s ez a marhalevel kiállításának tilalmával nem megakadályozható.

Igy a telhetetlen spekulációt kizárva, közvetlen forrásból

szereznek be a levágásra kerülő állatokat — olcsóbban, mint a közvetítők most adják és természetesen a kimérési árak is ehhez alkalmazkodnának.

Ugy a tisztviselők sérelmeit, mint Tassaly polgártársunk figyelmét érdemlő javaslatát, az illetékes körök sürgős megfontolására ajánljuk.

Örömnünnep.

— 1915. február hó 23. —

Az anyaváros háboru óta amugy is mozgalmas életébe, a keradalmi órákban szokatlan pezsgés vegyült. A téli szállásra költözött zászlók kidugtak aranyos orrocskájukat a piros eserepű födelek mögül; élet van ott, a házfödelek mögött.

Villámgyors hír száguldt végig a várost. Kíváncsi arcok, kíváncsi csoportok. Mi az? Mi lesz? Mi hír? Miért? Mindenki kérdez, mindenki érdeklődik.

— A Méltóságos Főispán Ur sürgőnyt kapott. Győzelemről! Nagy-nagy győzelemről!

— A Mazuri tavak?

— Az az...

A kérdező, a beszélő szalad két felé. A másik pillanatban ugyanazon jelenet.

— Győzelem! Nagy-nagy győzelem!

Az unott, fartaft, lapos februári felhőtakarók is mintha unnak már az egyhanguságot ott fűn az égen. Kavarogni kezdenek. Csipkés rojtjaik, mint valami kíváncsi kezek: nyújtogatják ujjaikat a föld felé. Oszlás, bomlás fölött, alatt. A felhősáv föltszakad. Tündéri ragyogvány, kibukik a hánnyaltó nap. Sugárai elsiklanak a nedves aszfalton, áttörnek a vigan lengő zászlókon, áttörnek a szíveken, a lelkeken...

Cyőzelem, nagy-nagy győzelem! Istenem, az embernek szinte be kell erőltetnie a száját, hogy a szí-

vében viharzó öröm ki ne törjön szabadon, szilajan... az ösztönök vaskeze kormányozza még a szilaj örömkacajt. Ne még, ne! Mintha mindenki tartogatná ezt egy végső, boldog, egy eget-földet rázó örömkitörésre. Mintha a titokteljes jövő mint egy szemérmes szűzleány, odasugná csókra vágyó, szerelemittas vőlegényének: ... ne még, ne! ... még nem szabad! Még csak egy kis türelem. Nemsoká! Majd eljön az a végső, az a boldog, az a szabad pillanat!...

... Az ember szinte örvendeni sem mer.

— Hanem azért csak örvendjétek! A Méltóságos Főispán Ur mondta: örvendjétek!

Nini, már meg is jelentek a Főispán Ur „Hivatalos lapocskái”. Ott, ott a kirakatokban. És a király szobra, Vilmos császár képe. Szalagokkal, koszorúkkal... Csak egy kézlegyintés „fölülről” és az emberek már mernek örvendezni...

Jóelőre lázasán várják az estét. A katonazenének biztosan ki kell vonulnia. Biztosan...

... Leszall az est. A várost ki-világítják.

A Kossuth-utca mélyéből ritmikus dobpergés hallatszik. Aztán belebőmből a nagydob, beleszív a réztányér. Aztán fölhasan a zene. Az embernek csak hogy ki nem szalad a szíve a kebeléből. Hányszor voltunk fádak egy fölvonulás láttára? most csaknem borsózik a hátunk kéjesen. Tempora mutantur...

És a zene vágja. Előkerülnek sorra mind a zenészek. Ami a mienk, ami a másé. S úgy érezzük, hogy most minden a mienk. A népdalindulók, a Radeczky-marsch, az az „Unter den Doppeladler” — stb. stb. Tempora mutantur...

A menet örömrivalgással kíséri útján a zenét; föl a Kossuth-utcán, a Bethlen-utcán a vasuti állomásig, ott visszatér a törvényszék épületéig, onnan be az Árpád-utcán, vissza a Petőfi-utcán Nagyságos Róthénary Anra ezredes Ur lakása elejébe.

— Eljen a 82 ösök vitéz ezredese! — hangzik a hullámzó tömeg ajkán.

A zenészek kört formálnak; megkezdődik a szerenád. Lélekemelő muzsika, lélekemelő pillanatok. A tön eg egyre rivalg:

— Eljen a 82 ösök vitéz ezredese

Aztán a menet kikanyarodik a Batthyány-térre s mint valami hullámzó iv: odakanyarodik a vármegyeház előtti térre. Főlséges látvány. Ezer-nyi apró lángnyelv. Szinte beleszádult a fej. Az erkélyen, miközben a tömeg szilajan éljenez, megjelenik az öreg Méltóságos Ur nyájas, mindig mosolyos arca. A tömeg hallani kívánja. Nem elég most az érzélem, hallani is kell azt, aminek az ember örvend.

És az öreg főispán, mint a szelíd, nyájas lelkű apa triphoszi felmagasztaltságában, idvezülten szól az ő fiaihoz:

— Mindig hirdetem szívem, lelkem legmélyebb és legbensőbb hitével, hogy az igazságnak győzni kell a förtelen és gonosz munkája fölött. Igazságért, igazságunk tudatában, annak megvédelmezéséért ragadtunk fegyvert s bár reánk és egyetlen hű szövetségünkre, a hatalmas német nemzetre rátámadt aljas irigységgel egész Európa — fölvonultatva a világrészek feketéit — sárgáit, — az 5 szörte nagyobb ellenen napról napra, pontról-pontra győzünk!

Mindig hirdetem, hogy a mi harcunk a népszabadság harca, a kultúra szent harca, — mindig hirdetem, hogy a népszabadság és a kultúra megvédelmezéséért folytatott harcainkban nekünk győznünk kell s az Isten, az az igaz Isten ott fenn a csillagok felett megsegít minket, megsegíti igaz ügyünket. Megsegített és megsegít továbbra is győzünk, győzünk!

A háboru sok türelmet, vért, rombolást és áldozatot követel. Ugy hat mint a romboló ár, mint pusztító tűz, mint a fergeteg. De meg is tisztít útjában mindent a merre jár. Hirdetem nektek kedves polgártársaim, hogy a háboru után oly boldog korszak köszönt be, melyet örökségül hagyunk unokáinkra, minő nem volt Magyarországon még soha, soha! Bizzatok, reméljétek, a szent, a boldogító nagy jövődében, — az új jászületés nagy jövődjében...

A zene fölsír: »Isten áldd meg a magyart!« És a közös hadsereg tisztjei esákó mellé tett tisztelgő kézzel végigsírnak lelkükben az akkordokat, melyek föllevenítik a múltat, jövőt...

Aztán fölsír a szerenád. Ott az a „Fügelhorn“-szólo milyen fölséges szelidséggel járta át a hangok szféráit...

— Halljuk az Alispánt, halljuk az Alispánt!

A népszerű, közkedvelt és szeretett férfiú, röviden, frappánsan szól:

— Nem kívánom a mai nap méltatása alkalmától azon babérokat szedni le, mik azok számára vannak fenntartva, kik a hadiörténelem lapjaira írják be és ott méltatják azokat az eseményeket, mik a közel múlt napokban győzelmesen lejátszódtak. Arról kívánok inkább megemlékezni, hogy milyen örömmel vagyok eltelve afölött, hogy imádott székely népünk e világrengető küzdelmekben, méltóképp öseihhez milyen halálmegvetéssel, rettenthetetlen bátorsággal, milyen világra szóló dicsőséggel állta meg helyét a népek csatájában. Arról kívánok megemlékezni, hogy a székely 82. ezred vezetősége, daliás tisztikara, milyen csatához I. kitartással, rettenthetetlen bátorsággal vezette diadalról-diadalra fiainkat... ezeknek kívánom én odaadni a babérokat. Éljen a nemes székely nemzet és éljen a 82. öök rettenthetetlen bátorságú tisztikara.

Az újra fő hangzó Himnusz után főcsengtt a nemes-néphimnusz. Mintha az a Himnusz is magyarhimnusz s nem is német-himnusz volna!

Tempora mutantur!...

... Még ne! Még ne legyen vége ezeknek a szent pillanatoknak. De hát egyáltalán miért is van vége mindennek?

Az újabb kezdetért.

Hiszen ez csak kezdete a nagy győzelem végtelen láncolatának. Mert eljött a „vég kezdete!“

A muszka haderő egyetlen zseniálitása, az ő felfive őrzött kincse, a tele, a moszkovita-tele: kitörte a nyakát. S vele az egész muszka hadsereg. Immár a márciusi szél lengedez. Olyan márciusi szele, minőt ember még nem érzett soha! Oh! jövel világszabadság szent márciusa! Tisztítsd meg „Nihil“ országát ott fenn északkeleten; fujd el az utolsó kis hófoltot is, hogy mire te elvégezted munkádat: seregeink dühörgő rohanása előtt beleomoljon a muszka a sárba, pocsolyába — abba a pocsolyatengerbe, mit magának évszázadokon át készített örökös sirjánál: honnan nem lesz számára soha többé feltámadás, soha, soha!

Horváth Lajos.

Ismerősei, jóbarátai körében mindenki ajánlja a „Székelyország“-ot!

A második menetzászlóalj Galiciában.

Irla: Földes Zoltán.

VI. közlemény

Szeptember 25-én folytattuk az emberirtó, nehéz marsot. Elhagytuk a gyönyörű Posada-grana fürdőhelyet. Délután a Kárpátokban levő Dalejava leengyel tót községbe értünk. Tovább nem marsiroztunk ezen a napon és jó ellátást kaptunk.

Estfelé hallottuk, három ember közöttünk kolerás. Egy talán meg is halt.

Szept. 26-án d. e. fegyvertisztogatás közben repülőgépet láttunk a nyugati horizon felett. Elég közel járt hozzánk.

Délután három órakor marsiroztunk el a faluból s a Duklai szoros felé meneteltünk a Kárpátok festői szép erdősegei között.

Utközben többen kidőlték közöttünk, állítóan kolerában. 30—40 betegünk lehetett.

A Dukla-szorosban, a magyar határtól egy kilométerre fekvő Barvinnek (még galíciai) községben állottunk meg. Megtudtuk, hogy ebben a nyomorult tót falucskában fogunk vesztegelni néhány napig.

Szakaszunk, a többiekhez hasonlóan, alacsony tót háznakban lett elszállásolva. Kvártélyunk mögötti réten telepedett meg az ezred egész tréneje. Ott húzódott meg szerény kis sátor alatt, — ahová az eső becsapott — Bodó főtisztelendő ur, a már említett kedves ismerőnk. Készült, hogy másnap, vasárnap, tábori misét mondjon, de a fölszereles nem került elő és kénytelen volt predikációra szorítkozni.

(Szept. 27) Másnap csapatunkint vonultunk a falu végén elterülő rét-re ahol négyszögben állott föl a katonaság. Bodó egy odátolt mozgókonyhára lépett föl. Ez a „szószék“. Nagy melegséggel beszélt és a hazafias, szép predikáció hatását fokozta a helyzet rendkívülisége.

Délután 2 órától másnap délig a mi rajunk szolgálatban volt; az átelleni esűrben az ezred zászlaját őriztük. A esűrrel közös fedél alatti házban öreg tót asszony lakott. Nála felüttettük a lacikonyhát; Bochkor, a böcs öreg, volt a fő-főszakács, aki a jó pénzért vásárolt rucát gondos szakertelemmel tisztogatta, miközben a kukták az ő útmutatása szerint segédkeztek a tűzhely körül. Ugyancsak a mi kedves öregünk volt a strancsirozó, aki a fanyelű penicilussal fellünő szakavatottsággal osztogatta a jóképű falatokat. Kenyér nem igen volt hozzá, de azért nagyon tetszett a lakoma, mert sült húst csak álmainkban láttunk, mint afféle „csalfa“ tüneményt.

— Amondó vagyok fiúk, hogy így megélnénk... valahogy, — jegyezte meg a főszakács, midőn a lakmározás után megelégedetten törölte meg a — penicilust...

Igen különféle kifejezések hangzottak el, amelyeknek azonban egységes egy az értelme; — hógé, igenis, az ilyesmi nagyon jól fog a lelkiismeretnek (A katona a ventert érti alatta.)

Szeptember 28-án délután meglátogattuk Bodó plebános urat. A tréntáborban, szekér elé vont vászon sátorcska alatt kellemes perceket töltöttünk. Idejegyzem a társaságot: Bochkor Pista, Györgypál Károly (ki Imrénnek is neveztetik), a „gazda“, a testvére, meg én. Kellemetlen idő volt, esapott be a permetező eső, de azért a vígan pattogó tűz mellett jó kedvben ültünk együtt. Persze, a esapongó, dalos hangulat távol volt tőlünk, de jól éreztük magunkat így együtt, csikiak. Parányi darabkája a patriarkális székely társadalomnak a nagy ideg-nézésben; bár közel az édes hazához, ha nem is a forróbb érzéssel szeretett szülőföldünkhöz...

Szeptember 29-én csunya, zimankós idő volt. Délkor, Gál kadét és Benő vezetésével, kimentünk (vagy négy svarm) a hegységbe. A pompás kárpáti fáj, melyet a távolban kéklő Magas-Tátra szegélyezett, valóssággal elbűvölt. De örömünket mindinkább megzavarta a változó idő, mely uőbb havazásba ment át. Hatalmas, vízzeltelt pelyhekben hullott a hó, s a reágeteg s. ederindát, mely tele volt érett gyümölcsel, csakhamar ellakaria. Az igaz, nyomban olvadni kezdett.

Az ormon lövészárkot találtunk.

A hűvös szél, hó és eső ellen ejszakára lombátor alá vonultunk, az erdő között. Tűzet raktunk, de így is éreztük a metsző hideget.

Mivel őrszolgálatra jöttünk, egyenkint sorra posztot álltunk a deckungoknál. Egy őrt az erdő között is állítottunk. Itt meg kell jejeznem, hogy két svarmot bazeengedtek a szállásra, az I. és a II. raj itt maradt, Gáll és Benővel.

Sötét volt. A reggelében csak a baglyok hohogása meg a szarvasok keserves bögeje halatszott. A pislogó tűznél hangtalanul feküdtek a székely katonák. Gál kadét is némán, szomorúan nézte az izzó parást. Beteg volt — Egyszerre, nem messze tőlünk, erővelteljes, elnyújtott böges harsan föl. A hidegtől szenvedő agancsost a tűz fele húzta ösztöne. Szavunkra elriadt, tovairamedott a sötétségben. A vadon tele volt szarvas-sal, kivált az ormon túl elterülő cserjésben hallatszott a hangjuk egész éjszakán át. Reggel, mikor kiment a két raja deckunghoz, kis őz jelent meg a pagony szélén. Ahogy megpillantott bennünket, elszaladt. Lóni nem szabadott. (Én ugyan nem bántanám szegénykét.)

Dél előtt 10 óráig a teljes két svarm künn hevert az árok szélén. Nagyon szenvedtünk, mert esett a hó és szél fujt.

Szeptember 30. délkor bementünk falubeli szállásunkra. Ott áadtak nekem egy édes levelet... A felesé-

gem írta. Aztán egy másikat, hasonlóan kedveset, melyet az én jó nővérem írt a székelyek hazájából.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

VII.

Nagy-Bogya József pót. 24. menetezred 4. század Háromszékvm Dálnok 1887. megsebesült. — Nedela Peter pót. 24. me. 4. sz. Hsz. Bodola 1888. megs. — Nistor Demeter pót. 24. me. 1. sz. Hsz. Sósmező 1888. megs.

Olros György 24. me. 2. sz. Hsz. Hidvég 1887. megs. — Ördög Lajos pót. 24. me. 1. sz. Hsz. Arkos 1887. megs. — Osváth János 24. me. 2. sz. Hsz. Hilib 1889. megs.

Papp Ferenc 24. me. 2. sz. Hsz. Szőrese 1887. megs. — Páska Ilie 21. népf. gy. e. 2. élelm. zászlóalj Tordaarnyosvm. Aranyosfő megs. — Péli Sándor 24. me. 1. sz. Csikszentsimon 1886. megs.

Solyom István pót. 24. me. 4. sz. Hsz. Torja 1888. megsebesült.

Szabó Lajos 24. me. 2. sz. Hsz. Borosnyó 1886. megs. — Székely László 24. me. 2. sz. Hsz. Zigou 1886. megs. — Székely Ferenc 24. 2. me. sz. H-z. Sep. iköröspatak 1886. megs. — Szekeres Ferenc tűzer, 34. tűzrezr. 2. zászl. Csikvm. Gyergyóalfalu, meghalt. Szelbres János szakaszvezető 24. me. 2. sz. Hszvm. Efsalvazoltán 1893. megs. — Szilágyi Mátyás pót. 24. me. 4. sz. Hszvm. Szatyor 1886. megs. — Szöcs Mihály pót. 24. me. 4. sz. Hsz. Osdola 1887. megs.

Tamás Ferenc 24. me. 2. sz. Hsz. Páva 1886. megs. Tikusan György pót. 24. me. 1. sz. Hsz. Magyarboda 1887. megs. — Timár Imre pót. 24. me. 4. sz. Hsz. Golencze 1885. megs. — Török András 24. me. 1. sz. Hsz. Kézdikővár 1885. megs. — Tóth János pót. 24. me. 1. sz. Hsz. Csernátfalu 1887. megs. Tóth Mihály 24. me. 2. sz. Hsz. Felsőcsernáton 1888. megs. Trucz János 21. népf. gy. e. 1. élelm. zászlóalj Tordaarnyosvm. Várfalva megs. — Turdean Andras vadász 23. ezr. 2. sz. Marostordavm. Mezőgerebenes megs. — Tüzes Sándor pót. 24. me. 1. sz. H-z. Miklósvár 1887. megs.

Varjassy Árpád őrzető 24. me. 2. sz. Hsz. Nyujtód 1881. megs.

Zayzon János 24. me. 2. sz. Hsz. Uzon 1886. megsebesült.

Az 1914. nov. 18. iki 61. sz. veszteség lajstrom szerint: Ujtorda-

Krónika.

— A háború története. —

Kovács Adalbert százados a 85. gy. ezr. megsebesült. — Makucz Jenő tart. hadapród a 9. sz. honvédezred 2. századában Székelyudvarhely 1892 megsebesült. — Helyreigazítás a 18. sz. veszteség lajstromhoz: Szima Mihály őrmester 9. honvédhuzárezred 3. század Háromszékvm Imecs-falya 1887. megsebesült. (Ugy volt kimutatva, mint halott.)

Az 1914. nov. 20-iki 65. sz. veszteség lajstrom szerint:

Csiktaploczai Györgypál Armand százados 13. népfelk. gy. e. 1. sz. 1378 meghalt. — Magyar Vilmos hadnagy 3. honvédgy. e. 8. sz. Háromszékvm. Esztelnek 1892. megsebesült.

Ajtonean Gábor 31. gy. e. 12. sz. Tordaaranyosvm. Mezősán 1888. megs. — Arvram Péter 31. gy. e. 9. sz. Tordaaranyosvárm. Feketevölgy 1891. meghalt.

Betezan Zakariás 62. gy. e. 3. sz. Marostordavm. Marosdalos 1892. meghalt.

Harkó Lajos ővezető 62. gy. e. 3. sz. Marostordavm. Szénelyvja 1899. meghalt. — Hatsek Antal 62. gy. e. 1. sz. Marostordavm. Marosvásárhely 1892. meghalt.

Jakob Gusztáv 31. gy. e. 12. sz. Háromszékvm. Bercezk 1891. megs.

Kiorean. Sándor pótt. 62. gy. e. 1. sz. Marostordavm. Görényoroszfalu 1890. meghalt. Kőműves Miklós 62. gy. e. 3. sz. Marostordavm. Marosvásárhely 1893. meghalt. — Kövári Sándor tart. 62. gy. e. 1. sz. Marostordavm. Székes 1886. meghalt.

Lázár Mihály tisz. izsolga 31. gy. e. Háromszékvm. Uzon 1890. meghalt. — Lőrinczi Mihály címz. szakas. vezető 31. gy. e. 12. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1888. megs.

Nemes János 62. gy. e. 4. sz. Marostordavm. Görényzentimre 1893. meghalt.

Perzsa János 31. gy. e. 12. sz. Tordaaranyosvm. Bányabükk 1891. megsebesült.

Rúz Vazul tisztizsolga 31. gy. e. 11. sz. Tordaaranyosvm. Hidas 1888. megsebesült. — Raketes György 31. gy. e. 12. sz. Hszvm. Dobolló 1891. megsebesült.

Selar Mózes 31. gy. e. 9. sz. Háromszékvm. Zagon 1891. megs.

Szövérti Albert 62. gy. e. 3. sz. Marostordavm. Kisgörgény 1891. meghalt.

Tatár Miklós 31. gy. e. 11. sz. Tordaaranyosvm. Czakó 1885. meghalt. — Tureza György tart. 62. gy. e. 1. sz. Marostordavm. Maroshévíz 1885. meghalt. (Folytatjuk.)

Nyomdásztanulónak egy jóra való, szorgalmas fiút **felvesz** Betegh Pál könyvnyomtató-intézetbe Székelyudvarhelyt. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy algimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.

Február 13. A császár Öfelsége a kelet-poroszországi határ-harcerejére érkezett. Az ottani hadműveletek az oroszokat a Mazuri-tavaktól keletre állásaik gyors feladására a kényszerítették. Egyes helyeken a harc még tart. Eddig körülbelül 26.000 oroszot fogtunk el, több mint husz ágyút és harminc gépfegyvert zsákmányoltunk. A kezünkre jutott hadiszser mennyiségét azonban ma még megközelítőleg sem lehet áttekinteni.

Lengyelországban a Visztulától jobbra a német csapatok folytatták a tegnapi bejelentett offenzívát, elfoglalták Sierpe városát és megint pár száz embert fogtak el.

A lengyelországi hadszíntéren, a Visztulától balra nincs változás.

Orosz-lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet nem változott.

A kárpáti arcvonalon a harc mindenütt tovább folyik. A szövetségesek támadása az ellenség elkeseredett ellenállása és minden irányból összevont erősítéseinek harcbanvetése dacára lépésről-lépésre tért hódít.

Bukovinában hadműveleteink kedvezően haladnak előre. A hegység völgyein át előre nyomuló hadoszlopaink nap-nap mellett a harcban vívják vissza a hazai földet. A Szereth-vonalat elertük.

A tengerparton hosszabb szünet után tegnap ismét ellenséges hajók jelentek meg. Ellenséges repülők Ostendére bombákat dobtak le, amelyek hadi kárt nem okoztak. Az arcvonal többi részein tüzérségi harcok voltak.

Verdunól északnyugatra több ellenséges lövészárkot foglaltunk el, az ezzel szemben a franciák részéről megkísérelt ellentámadását, amelynél a genfi lobogót hordozták a csapatok előtt, az ellenségnek nagy veszteséget okoz a visszautasítottuk. Verdun várára német repülők mintegy száz bombát dobtak.

Február 14. A kárpáti arcvonal nyugati és középső szakaszán a helyzet általában nem változott. A Duklai szoros közelében az oroszok erős ellentámadásai ritkábbak lettek; a keleti szakaszon előbbre haladtunk. Bukovinai sikeres előrenyomulásunkkal egyidejűleg csapataink, miután az ellenséget Körösmezőnél visszavetették, átkeltek a jabloncai hágón és az ettől az utól mindkét oldalra fekvő átjárókon. Mialatt Bukovinában előrenyomuló hadoszlopaink számos ütközet közben elérték a Szereth vonalát, a felső Pruth vidékén és Nadvórna irányában előrenyomuló csapataink kivívták a helység völgyeinek kijáratát, elérték Wiznitz, Kutj, Kosov, Delatyn és Pasieena helységet, ahol jelenleg az oroszok több különböző ponton megállottak.

Az utóbbi időben naponta beszámoltott foglyokkal a jelenlegi harcokban foglyul ejtett oroszok száma 29 000 főre emelkedett.

A tengerparton ellenséges repülők tegnap is dobtak bombákat, amelyek a polgári lakosság körében és ennek vagyonában nagyon jelentős veszteségeket okoztak, míg mi katonai szempontból csak jelentéktelen veszteségeket szenvedtünk. Nyugati arcvonalunkon tüzérségi lövedékeket találtunk, amelyek kétségtelenül amerikai gyárakból erednek.

A tegnapi Souaintól keletre visszavert támadásnál ejtett foglyok száma 4 tisztre és 478 emberre emelkedett. Arcvonalunk előtt az ellenségnek 200 halottját találtuk, holott a mi veszteségünk ezeknél a harcoknál halottakban és sebesültekben mindössze 90 ember. Lassigstől északra, St. Menchouldtól északkeletre febr. 3-iki támadások következményeképp a francia főhadiszállásból további 1200 métert hódítottunk el. Sudelkopfnál a Vogezekben a ellenség újból támadásokat kísérelt meg, amelyeket mindenütt könnyen visszavertünk.

A hős 82-ösök

A c. és kir. Hadügyminisztérium 1915. január 11-én kiadott 99-es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (VI. közlemény.)

Szabó Domokos tizedes 3. sz. Csikszentdomokos 1889. megs. — Szabó Ferenc 1. sz. Udvarhelyvm. Sándortelke 1886. megs. Szabó Ignác póttart. 2. menetz. Csikseső 1888. megs. — Szabó József pótt. 2. menetz. Csikvm. Gyergyóremete 1888. Szabó Lázár szakaszvezető 9. sz. Csikvm. Mádéfalva 1891., meghalt 1914. szept. 11. — Szabó István címz. szakaszvezető 3. sz. Csikszereda 1894. megs. — Szakács Balázs 11. sz. Csikborzsova 1892. megs. — Szakács Miklós póttart. 1. sz. Udvarhelyvm. Nagyalambfalva 1889. megs. — Szakács Sándor pótt. 15. sz. Udvarhelyvm. Küsmöd 1891. meghalt. — Szász Albert címz. szakaszvezető 8. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1889. megs. — Szász Károly 11. sz. Udvarhelyvm. Bibarcfalva 1888. megs. — Szász Mihály 8. sz. Udvarhelyvm. Felsősófalva 1891., meghalt 1914. szept. 8. — Száva Gábor 3. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1889. megsebesült. Székely Gyula 15. sz. Csikszentmiklós 1882. megs. — Székely István 3. sz. Csikvm. Gyergyócsomafalva 1887. megs. Szilágyi András címz. szakaszvezető 3. menetz. Udvarhelyvm. Zetelaka 1884., meghalt 1914. aug. 30. — Szilágyi János 5. sz. Szolnokdobokvm. Bálványosváralja 1891. megs. — Szöcs Dénes póttart. 2. sz. Udvarhelyvm. Vargyas 1889. megs. — Szöcs Ferenc póttart. 3. menetz. Udvarhely-

vm. Korond 1888. meghalt 1914. aug. 30-án. — Szöcs János 13. sz. Csikszengyörgy 1887. megs. Szöcs Mihály (Jánosé) 3. gépfegyversztály Csikvm. Gyergyószalmás 1882. hadifogoly. (Moksehan, Oroszország). —

Tamás Árpád 5. sz. Udvarhelyvm. Énlaka 1892. megs. — Tamás Ferenc 1. sz. Udvarhelyvm. 1886. meghalt 1914. nov. 11-én. — Tamás László 11. sz. Csikvacsáresi 1889. megs. — Tamás Péter 14. sz. Udvarhelyvm. Oroszhegy 1884. meghalt 1914. szept. 8. — Tankó Áron 6. sz. Udvarhelyvm. Szentegyházsfalu 1889. megs. — Tankó Péter póttart. 2. menetz. Csikvm. Gyimesközéplak 1887. meghalt 1914. szept. 9. — Tankó Simon 10. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1885. megs. — Timár János 14. sz. Csikvm. Tekerőpatak 1890. megs. Todor István póttart. 1. menetz. Csikszentsimon 1888. megs. — Tokos Márton 2. menetz. Udvarhelyvm. Lövéte 1891. megs. — Tolmájer Mihály 5. sz. Csikvm. Borzsek 1887. megs. — Toós János póttart. 2. menetz. Udvarhelyvm. Bözödujfalu 1888. megs. — Tordai János 9. sz. Udvarhelyvm. Székelyudvarhely 1892. megs. Török Elek 5. sz. Udvarhelyvm. Homoródszentpál 1890. megs. — Török József 3. sz. Csikvm. Gyimesbükk 1892. megs. Tóth Sándor póttart. 14. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1888. megs. — Tóth József 3. sz. Udvarhelyvm. Vargyas 1892. megs. — Tureza Károly póttart. 4. menetz. Csikvm. Ditrő 1886. megs. — Tuzson János százados 1. sz. Székelyudvarhely 1892. megs.

Unguran Miklós 3. sz. Csikvm. Gyergyótolgyes 1891., meghalt 1914. szept. 19. — Ungurean János 8. sz. Csikvm. Gyimesbükk 1889. megs.

Vargyas Ferenc tizedes 9. sz. Csikvm. Gyergyóalfalu 1891. megs. — Vas András 1. sz. Udvarhelyvm. Oroszhegy 1884. megs. — Vaslában Todor 16. sz. Csikszentmihály 1892. megs. — Vaszi György 15. sz. Csikpálfalva 1889. megs. — Visan János 1. sz. Kolozsvm. Marokháza 1890. megs. — Vures Sándor 6. sz. Hunyadv. Mihelény 1885. megs.

Zsigmond Dénes póttart. 10. sz. Csikmadaras 1889. megs.

(Vége a 99. sz. lajstromnak.)

A háboruban megpakultak

Javára országosan foly a gyűjtés. Mindenkitől legalább egy koronát kér a gyűjtést eszközölő Hadsegélyző Hivatal Budapesten, hova a szeretetadományok díjmentesen küldhetők.

Hozzánk is érkezett két derek székely fiu emlékére 20 korona, melyet ime nyilvánosan nyugtáztunk és jelen sorainkkal együtt illetékes helyére juttatunk.

Az adományt Pál Ferenc unitárius esperes, oklándi lelkész barát-

tank küldötte a „Székelyország“-hoz a következő meghatározó levél kíséretében:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Pár nappal ezelőtt — Egyed Albert buzgó hívem s egyház községemnek már régidő óta presbitere két levelet hozott hozzám 10—10 korona tartalommal s megemlítve, hogy e leveleket haretéren küzdő fiainak küldötte volt november 4-én és onnan most mint kézbesíthetetlenek érkeztek vissza, arra kért — nehézségében könnyeit hullatva — küldjem el e 20 koronát oda, a hová legszükségesebbnek gondolom enyhíteni a háború nyomorát.

Az én szívemen is fájdalom nyilallott át s köny szökött szemembe az apai fájdalom látásán, mert a kiket ő mint édes apa siratott az apai szív mély keserűségével, azokra én is éveken keresztül reménységgel tekintettem s láttam bennük a jövő munkás, építő embereit úgy a polgári-, mint egyházközségem ügyvitelében.

Eljött volt már a haláluk híre. Bajtársaik írták, hogy mind kettőjük szívét golyó járta át s hősi halál lónosztályrészüik. Albert — a nagyobb — októberben esett el s negyed magával pihen közös sirban, József — a fiatalabb — november végén vagy december elején kapta a golyót és pedig, a mint egyik felsőrákosi bajtársa írta, akkor, mikor ugrott vissza a fedezékbe. Éppen visszavonulóban voltak s halottaink és sebesülteink a muszkák kezére jutottak.

Ketten valának gondosan nevelt fiú gyermekei a családnak, mind ketten nőtlenek még. Munkások, szorgalmasok, józan életűek, a fiatalságnak példamutató magaviselettel...! Ezért általános a fájdalom elestek miatt a községben s nyilvánult a legőszintébb részvét a szülők iránt, kiket éppen jó gyermekeikért tartottak legboldogabb embereknek a községben.

Szállong még hír többek elesteről is, de megerősítés csak a Fekete József haláláról jött, a ki szintén méltó tása volt a két Egyed fiúnak, nemcsak a harcmezőn, hanem itthon is a szolid magaviseletben és a józan életű szorgalmas munkában.

Megsiratunk — hős fiúk — s szívünkbe zárjuk szép emléketeket! A 20 koronát, azt hiszem, jó helyre adjuk, ha a háboruban megvált katonák részére juttatjuk, a mely célra tiszteltetem mellett, küldöm — Szerkesztő urhoz.

Okland, 1915. febr. 21.

Pál Ferenc,
unitárius lelkész

Az igazi székely

Összetart és támogatja azt a lapot mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyajunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig barhova elküldjük a „Székelyország“-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

HIREK.

— Szabad liceumi előadások.

Mult vasárnap a nagy népszerűségre jutott székelyudvarhelyi liceumi előadások sorozatában Vajda Ferenc ref. esperes ismertette a háborus idők jótékonyasági intézményeit. Széles történelmi háttérrel kimutatta a fejlődését, mely a hadviselésben emberiséget öntött, s a „szemet szemért, fogat fogért“ hangoztató bosszuálló elvből kialakította azt az elvet, hogy az ellenségben csak a fegyveres erőt kell legyőzni s nem egyszersmind az embert is megsemmisíteni. Kifejtette aztán azokat a nemzetközi megállapodásokat, melyek a Vörös Kereszt és Vörös Félhold intézményeinek a megállapítására vezettek, s elmondotta ez intézmények megalakulásának részletes történetét. Épügy ismertette a hadifoglyokkal való bánásmód nemzetközi jogi rendszerét, s a hadifoglyokkal való összeköttetés intézményeit. A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után Szabó Gizella játszott a hegedűn Beriot IX. concertjét, majd a szünni nem akaró tapsviharra és ujjazásra Hubay egyik magyar ábrándját. Utána Groák László szavalta el Szabócska „A kis Demeter Rózsika“ című versét, mely könnyekig megindította a közönséget. Mai napon Tamás Albert r. kath. főgimn. igazgató tart előadást a hadviselés technikájáról, s az ebben használt robbanó anyagokról. Zeneszám is lesz.

— Háborus délután lesz Tordán március 7-én d. u. 5 órától kezdve a Vigadóban. Ez alkalommal Dr. Szűcs Lajos kolozsvári egyetemi tanár „A magyar és lengyel nemzet évszázados érintkezései és a háború“ címmel tart előadást Dr. Betegh Miklósné kézdívársárhelyi Városi Mária kormánybiztosné, a tordaerényosvármegyei társadalom nagytekinélyű, lelkes vezérének felkérésére.

— Egy székely tanító igen sokra képes községében, ha megfelelő lelkesedés, hazafias buzgalom és önzetlen emberszeretet vezérli hivatása betöltésében. Mindig örömmel vesszünk hírt az ilyen cselekedetekről. Most pedig sokszoros az örömmünk, mert P. Szentmártoni Bálint csikfalvi tanítóról írja Nagy Jenő jobbágyfalvi körjegyző a következő sorokat a „Székelyország“-nak: „P. Szentmártoni Bálint tanító urat, ki Buzaházán 18 évig vezette és vezeti ma is az általa szervezett összes szociális egyesületeket, Csikfalván községi képviselőtestületi taggá, a Gazdakör elnökévé, a Fogy. és ért. szövetkezet könyvelőjévé s a Hitel-szövetkezet igazgató tagjává választották s elsőrendű szociális működéséért a Nem. vallás- és közokt. miniszter ur elismerését fejezte ki“. Aki közelebbről ismeri P. Szentmártoni Bálint kiváló képességeit, szíves székely munkaerejét, az bizást

állíthatja, hogy sok oldalú szerepkörében is mindenütt egész ember.

— Kitüntetett székely honvédezered. A brassói 24. honvédegyaloezered, mely csik- és háromszéki székely véreinkből nyeri legénységét, zászlójára az arany vitézségi érmet kapta a Galicziában s főképp Suchownál vívott nagyszerű küzdelmei elismerésül.

— A háborus előadás, melyet Homoródszentpálon a Népház nagytermében e hó 21-én kiváló sikerrel tartottak meg s a melyen Pálffy Ákos és Benczéné Györffy Ilona nővendékei, valamint Ürmösiné Tiszteletes asszony oly kedves és feledhetetlen estét szereztek a termet zsúfoltságig megtöltő közönségnek, 81 K tiszta jövedelmet hozott. Ebből 41 K-t helybeli célokra 30 K-t az elesett hősök árváinak segélyezésére fordítottak és 10 K-t az udvarhely-megyei tanítók „Leányotthona“ alapjára a kir. Tanfelügyelőséghez küldték.

— Az ó-tordai ref. templomban vasárnap Dr. Ravasz László ref. teológiai tanár, az országos hírv. szónok prédikált a Kálvin Szövetség által rendezett vallásos estélyen.

— Hadi beszédek. A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igazi magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül bőségek. Gondolatban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékek lesznek e füzetek annak a hazafias föltárgolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon, egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár uca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytőzsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háborúban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

— Halálozások Görgényszentimrei özv. Borbély Istvánné szül. Jancsó Rozália, Bod Károly ref. koll. nyug. tanár, sükei lelkész nejének szül. Borbély Etelkának forrón szeretett édes anyja 88 éves korában e hó 14-én; özv. Tállyán Antalné szül. Szebeni Mária életének 89 ik évében e hó 22-én; Szeles Albert életének

34-ik évében e hó 24-én elhalt Székelyudvarhelyi.

— Székely asszony, székely leány maradjon itthonában és igyekezzék a katonai szolgálatot teljesítő férfiak munkaerejét pótolni! Budapesten nincs hely. A háborus viszonyok miatt házi cselédnek sem alkalmazzák. Erkölcsei romlásnak és züllésnek lennének kitéve anélkül, hogy megélhetésüket biztosíthatnák. Aki jót akar önmagának, itthon marad.

— A gabona-uzsora ellen Torda város rendőrsége példás eljárással lépett fel. Lefoglalta a piacra vitt gabonakészletet, a megállapított maximális árat az eladóknak kifizette és ezután hatóságilag átadta az egyes vásárlóknak a szükségelt gabonát. A fogyasztó közönség lelkes üdvözléssel fogadta ezt a hatósági erélyt és ügyességet s kéri azt ezutánra is.

— Kitüntetett székely cselédek. A budapesti „Székely Egyesület“ a bankházi Ács Károly-féle alapítványából a folyó évben a következő hű és szorgalmas udvarhelyvármegyei cselédek részesültek 40—40 korona jutalom-díjban és elismerő oklevélben: Nagy Sándor (Székelyudvarhely), Máté János (Alyha), Hajdó Ferenc (Nagyalambfalva), Bicsák Ferencné (Vargyas), Antal Mária (Felsőboldogfalva), Kovács Mózes és Csáki Sándor (Fiatfalva), Tóth Róza, Tóth Klára (Gagy) és Menyhárt István (Erked). A folyó évben a múlt évektől eltérően 7 helyett azért részesült kivételesen 10 udvarhelyvármegyei cseléd jutalomban, mert a szomszédos Háromszékvármegyből elég pályázó nem jelentkezett.

— Hazaárulás! Lélekbe írott törvény legyen, hogy gabonát a forgalomtól most elvonni: a leghítoányabb hazaárulás!...

A kolera ellen

kipróbált és számtalan esetben feltétlenül bevált gyógyítási módszer tartalmaz a néh. Derzsi József pap-tanár

ÉLET KÖNYVE.

3 koronáért kapható e lap kiadói hivatalában.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyi